

2. Et Brev fra Fr. Rostgaard til Christen Worm.

Fr. Rostgaards lange Udenlandsrejse (1690—9) er temmelig udførlig skildret af C. Bruun i »Rostgaards Liv og Levned« S. 18—79. Medens der her S. 62 udtales Beklagelse over, at Rostgaards lærde Korrespondance fra disse Aar næsten ganske er gaaet tabt, bemærkes det S. 64, at en stor Del Breve til Hjemmet derimod ere bevarede. I de wormske Samlinger findes et egenhændigt Brev fra Rostgaard til en anden ung dansk Studerende, Christen Worm, der 1737 døde som Sjællands Biskop; han var en Søn af Professor Villum Worm, der desuden var baade kongelig Bibliothekar og Justitiarius i Højesteret; han havde Rostgaard, da han var bleven Student, valgt til sin Privat-Præceptor, ligesom han var beskikket til hans Formynder og Kurator. Som bekjendt var Rostgaard lige fra sin sin tidlige Ungdom en ivrig Bogsamler, og, som det berettes os i hans Biografi S. 14, havde han paa sine bibliofile Ekspursioner ofte en Ledsager i Chr. Worm. Denne foretog i Aarene 1696—9 en Udenlandsrejse, paa hvilken han især opholdt sig lang Tid i Oxford, hvor han

fik nedenfor aftrykte Brev fra Rostgaard, der ved hans Hjælp ønsker at gjøre Indkjøb til sit Bibliothek. Det er ganske interessant at lægge Mærke til Brevstilen for to hundrede Aar siden; i vore Dage vilde en ung, fem og tyve aarig Mand næppe bruge saadan Bedemandsstil, naar han skrev et Brev til en jævnaldrende Ven, til hvem han gjennem adskillige Aar havde været nøje og inderlig knyttet ved forskjellige Baand.

Monsieur.

Jeg haver bekommet hans kiærkomne, dateret Leyden d. 24 Octobris, men haver biet med at svare indtil nu, ieg meener, hand kand være ankommen til Oxford og være kommet noget i rolighed. Jeg er højligens obligeret for dend umage, min Herre haver haft baade med at tegne Prisen ved bøgerne i Catalogo, saa ogsaa med at kiøbe for mig dend eene af de begiærte tvende Manuscriptis Codicibus. Men endnu haver ieg hverken hørt fra eller seet til Mathesierne, som skal have lovet min Herre at tage samme bog med sig. Dend Leipziger Mr. Pauli, som skulde bringe de 3 exemplaria af *Deliciis Poetarum Danorum* med sig, er ikke heller endnu daget op. Det, som min Herre paa mine vegne haver udlagt, seer ieg af de oversendte quitteringer at beløbe 26 fl. 18 stuyver hollandsk mynt, som efter vore penge skal giøre saa nær Elleve Rixdaler. Jeg takker skyldigst for giorte udlæg og sender min Herre herudi indlagt een vixel paa Hr. Conferentz Raad Worm paa Tiuge Rixdaler, som hand enten kand negociere i London hos Mr. Weggersløff eller Cancellie Raad Pauli eller ogsaa sende lige til Kiøbenhavn. Hand tager selv først deraf Elleve Rixdaler for sig, og Resten vilde han behagis at giemme, for at bruge til at indkiøbe nogen faa bøger for mig ved tiid og leilighed, men hand er i Engelland, som ieg siden, naar vi samlis eengang, vil Gud, kand faa af hannem. De bøger, ieg begiærer, ere disse: (1) Grotius de veritate Religionis

Arabice conversus a Pocockio. 8°. (2) Liturgiæ Ecclesiæ Anglicanæ Partes præcipuæ in linguam Arabicam traductæ a Pocockio. Oxoniæ 1674. 8°. (3) The Gospels of the fower Euangelistes translated in the old Saxons tyme out of latin into the vulgare tounge of the Saxons etc. London 1571. in quarto. Anglo Saxonice & Anglice. Editor est John Foxe. (4) Novum Testamentum Turcice. 4°. Oxoniæ impressum. (5) Quatuor Euangelia Persica. Londini. in folio. (6) Willeramii Abbatis Paraphrasis gemina in Canticum Canticorum ex editione Pauli Merulæ. in 8° apud Raphelengium. (7) Cædmonis Paraphrasis Anglo-Saxonica in Genesin, edente Francisco Junio in 4to.

Herforuden beder jeg tjenstlig, at hand vilde ubesværgeligt tale med Mr. Pridgett som er Janitor in Bibliotheca Bodlejana, og fornemme, om hand endnu haver det auctarium eller Supplementum Catalogi Bibliothecæ Bodlejanæ, det er en liden skreven bog in folio, i hvilken samme Pridgett haver indført ordine Alphabetico alle de bøger, som ere komne til Bibliotheket, siden Dr. Hydes Catalogus bleev trykt. Og om hand enten vilde sælge det til min Herre eller tilstæde, at min Herre lood det afcopiere. Naar min Herre helser ham fra mig, saa troer jeg vel, hand gjør det; NB. denne samme bog er hans egen (thi hand hâr skrevet dend for sig selv) og hører hverken Bibliotheket eller Bibliothecarium til.

Men det skulde vel ikke være af veien, om min Herre til forne informerede sig saa uformerkt hos Dr. Bernhard, om de kandske i Oxford haver isinde at giøre en ny edition af deris Catalogo, og deri indføre hvis siden er kommen til; thi i det fald var det forgiævis at kiøbe eller lade afskrive samme skrevne Auctarium. Jeg har skrevet Mr. Trellund til i et brev af 4 May om dette Auctarium, og derfor skulde det ogsaa vel være fornødent, at min Herre fornåm hos hannem, om hand endnu er i Cambridge, om hand intet haver udvirket i samme post for mig.

Hvad angaar de 7 trykte bøger, som er talt om oven i dette brev, da er det ikke min meening, at min Herre skulde incommodere sig i ringeste maader med at søge dem expresse, men alleeniste at hand vilde behagis altid at have dem i sin Hukommelse, naar hand gaar ind i een boglade og leder iblant gamle bøger, thi man hår altid lettere kiøb paa dend bog, mand finder selv, end dend mand spørger efter, om bogføreren har dend eller kand skaffe dend. Og til dend ende ynskede ieg, at min Herre ubesværgt vilde lade sig vise samme bøger in Bibliotheca Bodlejana, & inter libros Mss^{os} Fr. Junij in Ambulacro Bibliothecæ Bodlejanæ, paa det hand strax kunde kiende dem, naar hand af en hendelse fandt dem i Oxford eller London. Endelig kunde det intet skade, at han gav een memorial paa samme bøger til een bogfører i London, som var hans gode ven og som hand var velkiendt med, paa det hand kunde erindre sig, naar en af samme bøger kom for paa en Auction, da at kiøbe dend.

Jeg veed vel, at de penge, hand beholder tilovers af indlagde vixel, ikke skal kunde strekke ret vit, men saa snart hand lader mig vide et oord, skal jeg stille videre ordre. Dersom hand kommer til at tabe en rixdaler eller noget paa min vixel ved det hand negotierer dend i London, saa gaar det paa mit regenskab, som ikke er meer end billigt, og det, som hand da beholder til overs, bruges til ovenomtalte bøger, saa vit det kand strekke.

Min Herre vilde behagis at lade mig vide, hvad Biblia Polyglotta Waltoni koster i Oxford, og hvor meget i London. Dersom ieg kunde slippe til et exemplar for got kiøb, da vilde ieg stille ordre til pengene. Men ieg vilde have grulig got kiøb. — Jeg troer Mr. Wilmut i Oxford har et exemplar, som hand i min tiid har vildet selge for temmelig got kiøb. Item lader hand mig vide, hvad Chrysostomi Opera græce trykte til Eton skulde koste.

Naar hand gjør mig dend ære at skrive mig til, vilde hand behagis at gjøre opskriften paa denne maade:

A Monsieur Monsieur Friderik Rostgaard à l'hostel de
Lisle rue de Seyne fauxbourg St. Germain à Paris.
Og saa gjøre en convolut om sit brev og sende det til
Mr. Jean Kreft i Hamburg eller til nogen fortrood good ven,
som min Herre kunde have i Holland, og som hand
kunde være viss paa, der vilde befordre det videre, thi
fra London lige til Paris kand brevene ikke sendes i denne
Krigs tiid.

Hand vilde behagis at lade mig med første faa et
lidet svar, og deri at berette, om Mr. Trelund er endnu i
Engelland, og om hand hâr faaet mit breev af 4 May. —
Jeg beder om forladelse, at jeg incommoderer min Herre
med saa mange commissioner, lover igien med ald
redebondhed at tiene min Herre, hvori ieg kand, og
forbliver Hans beredvillige og Skyldige Tienere

Paris d. $\frac{1}{2}$ ⁶ Novembris 1696. Friderik Rostgaard.

P. S. Jeg haver sat i Vexelen Prima, i fald den skulde
forkomme, paa det ieg kand give een anden Secunda
ligelydende. — Dersom Dr. Bernhard skulde fyldistgiøre
min begiæring med at lade noget smaatøy skrive ud for mig
paa Bibliotheket, og til dend ende i mit navn begiære,
at min Herre vilde restituere hans omkostning, da beder
ieg, at min Herre vilde have dend godhed og fornøje ham;
og lade mig [vide], om hand kand komme ud med det,
hand beholder til overs af min vexel, eller ej; paa det ieg
kand sende ham mere penge, om fornøden giæris.

Be pleased to remember my service to Mr. Hudson,
Fellow of University Colledge in Oxford, my very good friend,
and to tell him, that in September last I received his
letters of the 8 Martij and the 6. July, and intend to send
him an answer within a short time.
